

Sygn. akt: I C 1184/19

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2020 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2020 roku w Gdyni na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B. przeciwko A. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. D. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 12.389,18 zł (dwanaście tysięcy trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych osiemnaście groszy) wraz z odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 16 października 2019 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej A. D. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 2.863,40 zł (dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt trzy złote czterdzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 1184/19

UZASADNIENIE

STANOWISKA STRON

Powódka (...) S.A. z siedzibą w B. wniosła pozew przeciwko A. D. domagając się zapłaty kwoty 20.089,18 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 16 października 2019 roku do dnia zapłaty, wskazując, że roszczenie wynika z weksla własnego opatrzonego datą 4 lutego 2019 r., na podstawie którego pozwana zobowiązała się do spłaty w dniu 15 października 2019 roku kwoty wskazanej na wekslu. Mimo wezwania pozwana nie dokonała wykupu weksla.

(pozew - k. 4)

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew.

STAN FAKTYCZNY

W dniu 4 lutego 2019 roku pozwana A. D. zawarła z powódką (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na mocy tej umowy powódka udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 18.000 zł. W związku z udzieleniem pożyczki powódka pobrała: opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 7.571 zł oraz wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy „Twojego pakietu” w kwocie 1.300 zł. Pożyczka miała być spłacona w 48 równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych w wysokości po 456 zł każda. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwaną wynosiła 21.888 zł. Pożyczka była oprocentowana według stałej stopy oprocentowania w wysokości 9,91 % w skali roku. Jeśli pożyczkobiorca nie spłacił w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca naliczał odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2¹ k.c. Zgodnie

z pkt 8.1 ppkt a umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Wedle pkt 8.2 umowy pożyczkodawca miał prawo wypełnić weksel in blanco, o którym, mowa w pkt 3.1 (a), na zasadach określonych w deklaracji wekslowej w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowił weksel własny in blanco opatrzony klauzulą „nie na zlecenie”. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkobiorca upoważnił pożyczkodawcę do wypełnienia weksla i upoważnił go do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki. Powódka miała prawo do wypełnienia weksla, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

(dowód: umowa pożyczki - k. 15-19 wraz z harmonogramem spłaty, deklaracją wekslową)

Z tytułu rat pożyczki pozwana spłaciła łącznie kwotę 2.074 zł.

(dowód: przelewy, k. 20)

Pismem z dnia 15 września 2019 roku powódka wypowiedziała pozwanej w/w umowę pożyczki gotówkowej. Jednocześnie powódka poinformowała o wypełnieniu wystawionego przez pozwaną weksla in blanco, a także zastrzegła, że w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu najbliższych 30 dni, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

(dowód: wypowiedzenie umowy - k. 5)

Powódka wypełniła weksel na kwotę 20.089,18 zł i opatrzyła go datą płatności na dzień 15 października 2019 roku. Pozwana odebrała przesyłkę 14 czerwca 2019 r.

(dowód: weksel - k. 2)

OCENA DOWODÓW

Pozwany nie wdał się w spór, przy czym – skoro przedmiotem sprawy jest roszczenie z pożyczki konsumenckiej – niedopuszczalne było zastosowanie art. 339 § 2 k.p.c., gdyż na mocy Dyrektywy 93/13/EWG 93/13 sąd ma obowiązek zbadania z urzędu, czy postanowienia uzgodnione między stronami mają nieuczciwy charakter.

Przedstawiony wyżej stan faktyczny Sąd w całości ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych przedłożonych przez powódkę i pozwaną. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania autentyczności i mocy dowodowej przedstawionych dokumentów w postaci: weksla, deklaracji wekslowej, umowy pożyczki, wypowiedzenia umowy oraz przelewów dotyczący spłat. Należy tylko wyjaśnić, że spłaty częściowe dokonane przez pozwaną zostały uwzględnione już w dacie wnoszenia powództwa, nie miały więc znaczenia dla rozstrzygnięcia (te spłaty były w istocie niesporne).

PODSTAWA PRAWNA POWÓDZTWA

Swoje roszczenia powódka wywodziła z weksla gwarancyjnego in blanco wystawionego przez pozwaną w celu zabezpieczenia roszczeń powódki wynikających z umowy pożyczki gotówkowej (kredytu konsumenckiego).

W związku z powyższym podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 160; dalej: Prawo wekslowe). Zgodnie z art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego.

Natomiast w myśl art. 28 prawa wekslowego przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksla w terminie płatności.

PRZEJŚCIE NA STOSUNEK PODSTAWOWY

Sąd ze stosunku z weksla przeszedł na stosunek podstawowy z uwagi na obowiązek z urzędu prawidłowego zastosowania implementowanych do porządku krajowego przepisów unijnych o ochronie konsumentów. Skutkiem powyższego było więc objęcie kognicją sądu kwestii niedozwolonych zapisów we wzorcu umowy pożyczki. Ocena zgodności wypełnienia weksla z deklaracją wekslową wymaga analizy umowy pod kątem wszelkich istotnych przepisów materialnoprawnych, w tym przepisów art. 385¹ i nast. k.c.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z kolei wedle art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z treścią art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje, a więc w niniejszej sprawie na stronie powodowej. Powódka nie udowodniła, że treść umowy pożyczki była indywidualnie wynegocjowana.

Prowizja

Natomiast, odnośnie wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie 7.571 zł, powódka nie wskazała z czego wynika tak znaczny koszt prowizji (niemal połowa wartości nominalnej pożyczki). Na podstawie zaoferowanych dowodów nie można w żaden sposób ustalić, za jakie szczególne czynności powódka zastrzegła dla siebie tak znaczne wynagrodzenie odpowiadające niemalże kwocie kapitału pożyczki. Twierdzenia powódki w tym zakresie nie zostały poparte żadnymi wiarygodnymi dowodami, które pozwalałyby ustalić sens przyznania profesjonalnej instytucji finansowej wynagrodzenia w tak znacznej wysokości. Zastrzeżenie tak wysokiego wynagrodzenia bez odniesienia do konkretnych, faktycznie poniesionych kosztów nie może zostać uznane za postępowanie uczciwe i zgodne z dobrymi obyczajami. Powódka powołała się na maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, które mogą być pobierane od konsumentów (art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim). Nie mniej wysokość tych kosztów nie może być kształtowana dowolnie i w oderwaniu od kosztów faktycznie ponoszonych w związku z realizacją konkretnej umowy. Niedopuszczalnym jest, aby firma zajmująca się udzielaniem pożyczek, wykorzystywała niekorzystne położenie pożyczkobiorcy, generując niezwykle zawyżone koszty. W toku niniejszego postępowania powódka nie potrafiła w sposób logiczny wyjaśnić jakie konkretne czynności związane z obsługą przedmiotowej umowy wiązały się z tak znacznymi kosztami. W tym stanie rzeczy należało uznać, że skoro powódka nie udowodniła, że tak znaczne koszty faktycznie zostały przez nią poniesione w związku z wykonaniem umowy czy za konkretne świadczenia dodatkowe spełnione na rzecz konsumenta, to brak podstaw do uwzględnienia wynagrodzenia prowizyjnego, co skutkuje eliminacją tego zapisu w całości z umowy pożyczki. Zastrzeżenie przez ustawodawcę maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu nie oznacza, że powódce przysługiwało w każdym przypadku uprawnienie do naliczania kosztów maksymalnych i stosowania przy umowach wzorców umownych kształtujących wzajemne prawa i obowiązki stron w sposób niezgodny z zasadami współżycia społecznego. Zamieszczony w ustawie matematyczny wzór nie może

stanowią podstawy i sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych przez dodawanie do umów pożyczek wysokich, zryczałtowanych opłat (pod nazwą „prowizja”) i nie może korzystać z ochrony prawnej. Zważywszy na znaczną wysokość obu kosztów w stosunku do kapitału udzielonej pożyczki, nie budzi wątpliwości, że postanowienia umowne przewidujące obowiązek poniesienia tych kosztów rażąco naruszają interesy konsumenta. Wynagrodzenie prowizyjne było świadczeniem ubocznym.

Powyższe uwagi dotyczą także opłaty przygotowawczej w kwocie 129 zł – nie jest jasnym, jaka jest relacja tego kosztu to wspomnianej prowizji. Nie wiadomo, z czym konkretnie związana jest ta opłata i jakie jest jej uwarunkowanie ekonomiczne. Z treści wzorca umowy wynika, że umowa miała charakter typowy, nie związany z „czynnościami przygotowawczymi”. Nie wiadomo, co miałyby zostać „przygotowane”. Sam fakt wpisania do umowy np. danych osobowych klienta nie powinien na normalnym rynku pożyczkowym wiązać się z dodatkowymi opłatami, co jest dość oczywiste. Co więcej, nie przyznano analogicznego upustu klientowi kontrahenta z tytułu konieczności przyjazdu do punktu obsługi, przygotowania dokumentów (np. tożsamości), kosztów dojazdu itp. Ta asymetria sytuuje omawianą opłatę jako ukryty zysk, nie przewidziany żadnymi realnymi potrzebami lub wydatkami przedsiębiorcy.

W pozostałym zakresie nie dopatrzonego się abuzywności umowy stron.

ROZSTRZYGNIĘCIE

Zatem, dokonując rozliczenia pożyczki Sąd przyjął, że pożyczkobiorca zobowiązana jest do spłaty tej części wynikającego z dotychczasowych spłat zadłużenia (20.089,18 zł), które powinno być pomniejszone o prowizję (7.571 zł) i opłatę przygotowawczą (129 zł), a więc finalnie: 12.389,17 zł. Taką też kwotę zasądzone w punkcie I. wyroku na podstawie na podstawie art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) w zw. z art. 720 § 1 k.c. oraz (...)³ k.c.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2¹ k.c. Sąd zasądził również odsetki umowne za opóźnienie od dnia 16 października 2019 roku do dnia zapłaty.

Natomiast w punkcie II. wyroku na podstawie wyżej wskazanych przepisów stosowanych a contrario w pozostałym zakresie powództwo należało oddalić.

W punkcie IV. wyrokowi w punkcie I. nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności na mocy art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

KOSZTY PROCESU

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. – stosunkowe rozdzielanie. Powódka wygrała proces w 60% i taki procent kosztów obciąża przeciwniczkę.

Koszty powódki to: opłata sądowa od pozwu 252 zł + 753 zł, opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika (adwokat) w stawce minimalnej 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, koszty doręczenia komorniczego (72.10 zł). Wynik sumy tych kosztów w stosunku do proporcji, w jakiej wygrała powódka to 2863,40 zł.